

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/264/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118209893
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7118209893.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Andreja Šalatu, v spore žalobcu T. L., M.. XX. X. XXXX, Š.P. XXX, zast. JUDr. Tomášom Čverčkom, advokátom, Košice, Čajakova 5, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I, č. k. 42C/47/2018-215 z 29. marca 2019

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj súd) žalobu zamietol a vyslovil, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

2. Žalobca sa žalobou zo dňa 28.8.2018 domáhal náhrady škody voči štátu vo výške 5.095,20 € s príslušenstvom podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Uviedol, že skutočnosťou, ktorá zakladá žalobou uplatnené právo je uznesenie Krajského riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície, Oddelenie ekonomickej kriminality Košice, spisová značka ČVS: KRP - 28/OEK-KE-2012 zo dňa 16.1.2013 (ďalej uznesenie o vznesení obvinenia). Voči žalobcovi ako obvinenému bolo vedené trestné stíhanie a bola podaná obžaloba, pričom žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 8T 97/2013 zo dňa 23.5.2016 oslobodený spod obžaloby dňa 23.5.2016. Voči rozhodnutiu bolo podané odvolanie krajským prokurátorom, pričom odvolací súd uznesením sp. zn. 7To 51/2017 zo dňa 14.6.2017 odvolanie zamietol. Keďže žalobcovi v súvislosti s trestným stíhaním vznikli nároky z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, žalovanú listom zo dňa 16.2.2018 vyzval na predbežné prerokovanie nároku, avšak žalovaná odmietla nárok na náhradu škody ako nedôvodný a dala podnet na podanie dovolania, pričom dovolací súd dovolanie zamietol.

3. Vychádzal z názoru podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 201/2007 či v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III ÚS 165/2002, ako aj v rozsudkoch Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 8C 10/2013, sp. zn. 19C/181/2013, či Okresného súdu Košice II, sp. zn. 42C 412/2015. Uviedla, že uznesenie o vznesení obvinenia podľa jej názoru nie je nezákonným z dôvodu, že v čase jeho vydania existovala pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu, ktorá neskôr počas jednotlivých štádií trestného konania sa z rôznych dôvodov nepotvrdila.

4. Žalovaná osobitne poukázala na skutočnosť, že v trestnom konaní došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby predovšetkým na základe uplatnenia zásady trestného konania in dubio pro reo. Pri uplatňovaní tejto zásady platí pravidlo, že jej aplikácia je výlučnou doménou súdu v súdnom konaní,

preto prokurátor v prípravnom konaní nemal inú možnosť, ako podať obžalobu na súd, pretože v tom čase existoval dostatočne odôvodnený záver o tom, že skutok sa stal, je trestným činom a spáchal ho obvinený. Prokurátor v prípravnom konaní môže zastaviť trestné stíhanie len vtedy, ak by bolo nepochybné, že skutok sa nestal, alebo nie je trestným činom, alebo by bolo nepochybné, že skutok nespáchal obvinený. Podľa jej názoru to, že skutok nie je trestným činom skonšatoval až súd, no nie z dôvodu, že by to bolo nepochybné, ale z dôvodu prezumpcie neviny pochybnosti posúdil v prospech obžalovaného. Taktiež uviedla, že pri uplatnení nároku na súde sa poškodení môžu domáhať len nároku na úhradu. Z obžaloby zo dňa 13.8.2013 (čl. 7) súd zistil, že voči žalobcovi bola podaná obžaloba na súd pre zločin skrátene dane a poisťného formou pomoci podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona formou pomoci podľa § 21 ods. 1 Trestného zákona.

5. Z rozsudku Okresného súdu Košice II, spisová značka 8T 97/2013 (čl. 10) súd zistil, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že obžalovaný tvrdil, že so spoločnosťou Mobil Top nebol činný. Doznan, že na požiadanie iných osôb podpísal rôzne daňové doklady, faktúry, pokladničné doklady. Bol za to odmeňovaný spotrebným tovarom a finančnými sumami. Potom zmenil svoju výpoveď tvrdiac, že na konanie v mene spoločnosti splnomocnil už nebohého L. P., ten ho nahovoril na to, aby na jeho meno bola založená spoločnosť, s ktorou bol činný. Ďalej súd uviedol, že pri rozhodovaní o vine, respektíve o nevine obžalovaných, vychádzal z objektívnych zistených faktorov, a to, že ani jeden z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní nepotvrdoval to, čo obžaloba kládla za vinu a to, že obžalovaný T. L. mal poskytnúť faktúry, výdavkové a príjmové pokladničné doklady obžalovanému Š. F., ktorý si na základe toho odpočítal DPH z 15 faktúr od spoločnosti Mobil Top s.r.o. Vykonanými dôkazmi súd nemal za jednoznačne preukázané, aby to bol práve obžalovaný T. L., ktorý konal za spoločnosť Mobil Top s.r.o. a to tak, ako to tvrdí okresný prokurátor.

6. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Tdo 14/2018 (čl. 25) súd zistil, že dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky bolo zamietnuté. Dovolací súd uviedol, že úlohou súdu je posúdenie dôkazov a rozhodnutie sporu medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát a obvineným. Unesenie dôkazného bremena a udržanie obžaloby je v každom prípade úlohou prokurátora, ktorý už v procese získavania dôkazov v prípravnom konaní má dbať na ich zákonnosť a ďalšiu použiteľnosť. Dôkazná núdza spôsobená neudržateľnosťou usvedčujúcich dôkazov zaobstaraných v prípravnom konaní vedie v konaní pred súdom k vyhláseniu oslobodzujúceho rozsudku. V kontexte prejednávanej trestnej veci je potrebné zdôrazniť najmä zásadu prezumpcie neviny, v zmysle ktorej osoba voči ktorej sa vedie konanie nemá povinnosť preukazovať svoju nevinu, naopak túto povinnosť majú orgány činné v trestnom konaní a polícia. Ak aj po vyčerpaní všetkých dostupných dôkazných prostriedkov existujú naďalej pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, a to vrátane úmyslu spôsobiť následok uvedený v zákone, je potrebné v prípade pochybnosti aplikovať zásadu in dubio pro reo, ktorou sa nepochybné podľa obsahu odôvodnenia ich rozhodnutí dôsledne riadili okresný i krajský súd. Vzhľadom na uvedené dovolací súd skonšatoval, že okresný súd správne postupoval, keď oslobodil obvinených spod obžaloby, nakoľko vykonaným dokazovaním nebolo jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obvinení sa dopustili trestného činu uvedeného v skutkovej vete obžaloby.

7. Súd citoval §§ 4, 5, 6, 17, 18 zák. č. 514/2003 Z.z. a dôvodil, že medzi stranami bola sporná existencia nezákonného rozhodnutia, existencia dôvodu hodného osobitného zreteľa, pasívna legitímácia žalovaného v časti konania o náhradu trov dovolacieho konania, kde podľa žalovanej orgánom, ktorý zastupuje štát, má byť Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a či doplnenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu trov dovolacieho konania je možné považovať za opakovanú žiadosť o prerokovanie. Súd úvodom skúmal vecnú legitímáciu strán sporu, pričom pasívna legitímácia Slovenskej republiky je nespochybniteľná. Pokiaľ ide o posúdenie, ktorý orgán je príslušný konať v mene štátu však, súd je názoru, že za žalovaného má konať Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, keďže prokurátor podal obžalobu na súd a rozsudkami súdov bol žalobca oslobodený spod obžaloby. Súd považoval aj dovolacie konanie ako súčasť jedného konania a súd použil aj dovolacie konanie ako konanie podľa trestného zákona a ako jednoliaty celok. Žalobca považoval uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné a z dôvodu vedenia nezákonného konania mu vznikla škoda. Žalobcovi bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia poštou dňa 23.1.2013, pričom medzi stranami sporu nebolo sporné to, že žalobca nevyužil riadny opravný prostriedok a nepodal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia. V súlade s ustálenou judikatúrou oslobodenie žalobcu spod obžaloby z dôvodu nenaplnenia predpokladu spáchania trestného činu má tie isté dôsledky ako zrušenie uznesenia

o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Majetková škoda ako ďalší predpoklad pre priznanie nároku na náhradu škody žalobcovi mala vzniknúť v súvislosti s nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia) a spočívala v nákladoch na obhajcu v trestnom konaní. Pre úspech v spore súd považoval za rozhodné preukázanie, či existuje dôvod hodný osobitného zreteľa, pretože pokiaľ nie sú splnené podmienky na vznik zodpovednosti žalovanej za škodu, súd v zmysle § 6 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. nemôže priznať poškodenému nárok na náhradu škody. Žalobca uviedol, že v jeho prejednávanej veci ide o prípad hodný osobitného zreteľa. Je úlohou prokurátora skúmať zákonnosť každého rozhodnutia vydaného policajtom v prípravnom konaní a nezákonné rozhodnutie zrušiť aj bez podania sťažnosti voči takémuto rozhodnutiu. Tento právny názor v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/173/2015 nie je správny a nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z., keďže, ako sa v odôvodnení predmetného rozsudku uvádza, výkladom pojmu „prípad hodný osobitného zreteľa“ podľa vyššie citovaného ustanovenia sa najvyšší súd už zaoberal vo svojom uznesení z 29. apríla 2010 sp. zn. 5 Cdo 171/2009 a uviedol nasledovné: „Potrebné je uviesť aj to, že zákonodarca v ustanovení vety druhej § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov len všeobecne definoval prípady výnimky zo splnenia povinnosti podania riadneho opravného prostriedku proti nezákonnému rozhodnutiu v prípadoch hodných osobitného zreteľa. To, čo treba chápať pod pojmom: „prípady hodné osobitného zreteľa“ ponechal v každej konkrétnej veci na posúdenie orgánu, ktorý rozhoduje o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Vo všeobecnosti však možno ustáliť, že by sa malo jednať o prípady, keď nepodanie riadneho opravného prostriedku bolo spôsobené skutkovým alebo právnym stavom, ktorý vylučoval alebo znemožňoval jeho podanie. Malo by sa jednať o okolnosti na strane účastníka (napr. náhla nevyhnutná hospitalizácia v zdravotníckom zariadení, obmedzenie alebo strata procesnej spôsobilosti a pod.) alebo na strane orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal (nesprávne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku, diskriminácia a pod.)“. S poukazom na tieto závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je zrejmé, že žalobca neuviedol subjektívne okolnosti na svojej strane a ani také objektívne skutočnosti na strane orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal, ktoré by boli dôvodom zakladajúcim aplikáciu výnimky druhej vety ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. Ďalej dovolací súd uviedol, a súd prvého stupňa sa s tým stotožňuje, že postavenie prokurátora v trestnom konaní a jemu zverená zodpovednosť za dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní vrátane možnosti zrušiť nezákonné rozhodnutie policajta, nemá bez ďalšieho žiaden význam ani vplyv na splnenie podmienky priznania náhrady škody voči štátu vyplývajúcej z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Zákonodarca v tomto ustanovení podmienil priznanie náhrady škody poškodenému voči štátu výslovne splnením povinnosti zo strany poškodeného, spočívajúcej vo využití riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu. Ide o určitý druh prevenčnej povinnosti kladenej zákonom č. 514/2003 Z.z. na poškodeného, vychádzajúci zo zásady „právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým,, - „nech si každý chráni svoje práva“ („vigilantibus iura scripta sunt“) ovládajúcej súkromné právo. Jej zmyslom je, aby poškodený vlastným aktívnym konaním zabránil vzniku škody alebo aspoň zredukoval jej rozsah tým, že nezákonné rozhodnutie bude na podklade jeho opravného prostriedku podrobené prieskumu zákonnosti a prípadne zrušené príslušným orgánom v čo najskoršom možnom štádiu konania. V tomto smere pritom nie je rozhodujúce, či takýto opravný prostriedok aj bude úspešný, dôležité je len to, že poškodený využil možnosti dané mu procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie svojich práv. Keďže zákon v tomto smere neprípúšťa žiadne výnimky, uvedené platí aj pre nezákonné rozhodnutia vydané v trestnom konaní, a to aj vo fáze prípravného konania.

8. Splnenie tejto povinnosti poškodený nemôže prenášať na prokurátora a napokon už podaním sťažnosti proti vznesenému obvineniu od počiatku deklaruje svoju nevinu a nezákonnosť rozhodnutia. Opačný výklad (pozn. súdu, tvrdený žalobcom) by v podstate znamenal, že táto povinnosť sa neuplatní, pokiaľ v konaní vystupuje dozorujúci orgán štátu s kompetenciou zrušiť nezákonné rozhodnutie, čo však nezodpovedá zákonnému zneniu. Rovnako by to tiež znamenalo absolútnu pasivitu poškodeného, ktorý napriek tomu, že mal zákonnú možnosť ovplyvniť rozsah škody, túto nevyužil a preniesol ju na iný subjekt s odlišnými úlohami a záujmami v konaní. Súčasne by to viedlo k obchádzaniu základného procesného inštitútu, ktorým riadne opravné prostriedky sú a ktoré sú zákonom priamo určené k náprave nezákonností, ktorých sa poškodený podľa zákona č. 514/2003 Z.z. dovoláva a z ktorých svoj nárok na náhradu škody odvodzuje. V prejednávanej veci žalobca tvrdil existenciu ďalších dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré spočívali v nedostatkoch uznesenia o vznesení obvinenia, ku ktorým súd uvádza, že súdmi v trestnom konaní nebolo zistené porušenie zákona. Pokiaľ ide o obranu žalobcu, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v nedostatočnom právnom povedomí, súd v krátkosti uvádza, že neznalosť zákona neospravedlňuje. Pokiaľ ide o dôvody spočívajúce v dopadoch vedenia

trestného stíhania na jeho osobu, súd uvádza, že tieto nedostatky mu nemohli objektívne brániť v podaní sťažnosti, mohol podať sťažnosť aj neodôvodnenú. Vzhľadom na nesplnenie zákonnej podmienky na vznik zodpovednosti žalovanej za škodu, súd žalobu zamietol.

9. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže žalovaná v záverečnej reči uviedla, že náhradu trov konania si neuplatňuje, preto súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

10. V podanom odvolaní uviedol, že podáva odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, § 365 ods. 1 písm. f) CSP súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, § 365 ods. 1 písm. h) CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobou sa žalobca domáhal na žalovanom náhrady škody, ktorá mu vznikla v súvislosti s trestným stíhaním vedenom voči jeho osobe na základe Krajského riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície, Oddelenie ekonomickej kriminality Košice, spisová značka ČVS: KRP - 28/OEK-KE-2012 zo dňa 16.1.2013 (ďalej označujeme len „Uznesenie“). Podľa bodu 8 odôvodnenia rozsudku: „Pre úspech v spore súd považoval za rozhodné preukázanie, či existuje dôvod hodný osobitného zreteľa“. Z odôvodnenia rozsudku teda vyplýva, že súd mal za splnené všetky predpoklady nároku založeného zodpovednosťou štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Dôvodom na zamietnutie žaloby bola výhradne skutočnosť, že Žalobca nepodal v pozícii obvineného vo fáze prípravného konania sťažnosť voči Uzneseniu. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov: Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej označujeme ako "zákon o zodpovednosti za škodu"): Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Je pravdou, že ustálená súdna prax konštituovala právnu skutočnosť oslobodenia spod obžaloby zakladajúcu predpoklad nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, ktorým sa voči určitej osobe začína trestné stíhanie. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že k oslobodeniu Žalobcu spod obžaloby došlo podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku z dôvodu, že skutok nie je trestným činom (jedná sa o iný dôvod ako „nedokázanie toho, že skutok spáchal obžalovaný“, ku ktorému smeruje argumentácia Žalovaného na základe predložených rozhodnutí súdnych autorít). Vo veci žalobcu nešlo „len“ o uplatnenie nároku za škodu pre prípad oslobodenia spod obžaloby (a teda prezumovanej nezákonnosti), ale o nezákonnosť trestného stíhania ako takého, viažucej sa na konkrétne vady Uznesenia, ktoré boli dané od počiatku a potvrdené príslušnými súdmi v trestnom konaní. V tejto súvislosti plne poukazujeme na skutočnosti uvádzané Žalobcom v jeho vyjadrení zo dňa 20.11.2018: „Uznesenie vykazovalo znaky zjavnej nezákonnosti. Z odôvodnenia Uznesenia vyplýva, že obvinenie bolo Žalobcovi vznesené na základe nezákonných resp. absolútne neúčinných dôkazov konkrétne na základe: „zápisnice o výsluchu svedka T. L.“ a „notárskej zápisnice Nz 12083/2010 zo dňa 09.04.2010.“ K nezákonnosti zápisnice o výsluchu svedka T. L. ako dôkazu v tomto trestnom konaní sa podrobne vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky a konštatoval: „ako už bolo uvedené, jeho výpoveď, ktorú urobil v procesnom postavení svedka nie je možné v ďalšom konaní použiť a takáto výpoveď je absolútne neúčinným dôkazom.“ Dôkaz: uznesenie NS SR, sp.zn. 3 Tdo 14/2018 zo dňa 16.07.2018, s. 3 - v spise.

Čestné prehlásenie, na ktoré sa ďalej odvoláva Uznesenie bolo urobené žalobcom ako písomné vyjadrenie pre účely daňovej kontroly. V tomto smere poukazujeme na ustálený doktrínálny záver, podľa ktorého „výpoveď, ktorú vykonala osoba v daňovom konaní, resp. jej písomné vyjadrenia, nemožno teda považovať za listinný dôkaz.“ Citované: ŠAMKO, P.: Daňové podvodné konania a ich dokazovanie. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2015. ISBN 978-80-8168-262-9, s. 251. Okrem uvedeného trpí Uznesenie ďalšími vadami. Uznesenie v rozpore s § 206 ods. 3 Trestného poriadku neuvádza skutočností, ktoré odôvodňujú vznesenie obvinenia vo vzájomnej logickej nadväznosti, ale obmedzuje sa len na enumeratívny výpočet „dôkazov“ (z ktorých rozhodujúce sú nezákonnými dôkazmi). Vo vzťahu k ďalším dôkazom zakladajúcim dostatočne odôvodnený záver o spáchaní trestného činu žalobcom, tieto v Uznesení úplne absentujú. V rámci dokazovania trestnej veci sa preukázalo, že v

obchodnej spoločnosti, ktorej konateľom bol Žalobca nebola nikdy vykonaná daňová kontrola - napriek tomu Uznesenie odkazuje na súbor listín z daňovej kontroly a vyrubovacieho konania, ktoré však boli vydané vo vzťahu k inému subjektu. Samotný skutkový záver, že k zdaniteľným obchodom „v podstate nedošlo“ - bol nie len vyvrátený a predovšetkým nevyplýval, ani z dôkazov uvedených v Uznesení. Dôkaz: rozsudok Okresného súdu Košice II, sp.zn. 8T/97/2013 v prílohe. V bode 10. odôvodnenia rozsudku konajúci súd uzatvára: „Splnenie tejto povinnosti poškodený nemôže prenášať na prokurátora a napokon už podaním sťažnosti proti vznesenému obvineniu od počiatku deklaruje svoju nevinu a nezákonnosť rozhodnutia. Opačný výklad (pozn. súdu, tvrdený žalobcom) by v podstate znamenal, že táto povinnosť sa neuplatní, pokiaľ v konaní vystupuje dozorujúci orgán štátu s kompetenciou zrušiť nezákonné rozhodnutie, čo však nezodpovedá zákonnému zneniu. Rovnako by to tiež znamenalo absolútnu pasivitu poškodeného, ktorý napriek tomu, že mal zákonnú možnosť ovplyvniť rozsah škody, túto nevyužil a preniesol ju na iný subjekt s odlišnými úlohami a záujmami v konaní.“ Vo veci nebol žalobca vôbec pasívny a aktívne uplatňoval svoje procesne práva na obhajobu v trestnom konaní. V rámci celého trestného stíhania opakovane poukázal na nezákonnosť vyššie uvedených dôkazov. Žalobca výkladom, ktorý uvádza vo veci nechce v žiadnom prípade ospravedlňovať všeobecnú pasivitu ako takú v trestnom konaní. Zákon o zodpovednosti za škodu zavedením všeobecného pojmu „prípadohodný osobitného zreteľa“ priamo vyzýva k hlbšej právnej úvahe, ktorá pripúšťa zohľadnenie osobitných okolností veci samej. Pri trestnom stíhaní sú orgány činné v trestnom konaní zodpovedné za zákonný priebeh trestného stíhania, obzvlášť na začiatku - kedy sa trestné stíhanie začína voči určitej osobe. V momente, kedy dochádza k najtvrdším zásahom do práv a právom chráneným záujmom dotknutých osôb, t.j. v procese trestného stíhania, má byť aj dodržiavanie zákonnosti najprísnejšie strážené. Opakujeme, že uznesenie nemalo podklad pre svoje vydanie a keďže vychádzalo z nezákonných dôkazov, nemalo byť nikdy voči žalobcovi vydané - ak už bolo vydané, v rámci dozoru nad zákonnosťou trestného stíhania malo byť prokurátorom zrušené. Žalobca poukázal na to, že je osobou, ktorá nie je právne znalá a v danom čase nebola zastúpená advokátom. Na uvedené reagoval konajúci súd drakonickým poukázaním na zásadu: „nech si každý chráni svoje práva“ („vigilantibus iura scripta sunt“) ovládajúcej súkromné právo.“ Poukazujeme na to, že Trestný poriadok stanovuje mimoriadne krátku procesnú lehotu troch pracovných dní na podanie sťažnosti od oznámenia uznesenia. V uvedenom prípade nešlo o žiadne porušenie zásady právo svedčí bdelym, ale o situáciu, ktorá by sa dala popísať ľudovým príslovím: „chudákovi aj z hrnca vykypí“. Súd v bode 10 odôvodnenia rozsudku poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/173/2015 zo dňa 26. októbra 2016, podľa ktorého: „To, čo treba chápať pod pojmom: „prípadohodné osobitného zreteľa“ ponechal v každej konkrétnej veci na posúdenie orgánu, ktorý rozhoduje o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Vo všeobecnosti však možno ustáliť, že by sa malo jednať o prípady, keď nepodanie riadneho opravného prostriedku bolo spôsobené skutkovým alebo právnym stavom, ktorý vylučoval alebo znemožňoval jeho podanie. Malo by sa jednať o okolnosti na strane účastníka (napr. náhla nevyhnutná hospitalizácia v zdravotníckom zariadení, obmedzenie alebo strata procesnej spôsobilosti a pod.) alebo na strane orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal (nesprávne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku, diskriminácia a pod.)“. Vo vyššie citovanom rozhodnutí sa nejednalo o prípad, ako ide vo veci samej. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že vo veci sa jednalo o prípad, kedy: „podmienka nezákonného rozhodnutia podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. bola splnená, pretože v súlade s ustálenou súdnou praxou oslobodenie žalobcu spod obžaloby z dôvodu nenaplnenia predpokladu spáchania trestného činu má tie isté dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť.“ Ako sme uviedli vyššie, žalobca nenamietal nezákonnosť Uznesenia „iba“ z dôvodu svojho oslobodenia spod obžaloby, ale poukázal na konkrétne dôvody nezákonnosti priamo sa viažuce na Uznesenie ako také. Preto vo veci išlo o okolnosti na strane orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal (OČTK), ktoré boli objektívneho charakteru, a ktoré zakladali dôvody hodné osobitného zreteľa vo veci. Žalobca poukazuje na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I ÚS 155/2017 „Orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.“ Žalobca má za to, že vo veci mali byť vyvažované dotknuté záujmy a porovnané dôsledky, ku ktorým vedie do úvahy prichádzajúci výklad ust. § 6 ods. 2 zákona o náhrade škody. Tieto si môžeme porovnať nasledovne. Právny záver súdu z hľadiska hodnotového povyšuje nepodanie jedinej sťažnosti ako skutočnosti, ktorá je pre základ nároku na náhradu škody podstatnejšou, než je základné právo osôb podľa § 2 ods.

1 Trestného poriadku, podľa ktorého nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon - pričom odopiera priznanie majetkovej náhrady za škodu aj v tých prípadoch, keď bolo trestné stíhanie od počiatku nezákonné. Právny záver prezentovaný Žalobcom považuje za prípad osobitého zreteľa situáciu, kedy bola určitá osoba stíhaná na základe nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia, pričom od počiatku bolo trestné stíhanie vedené voči nej nezákonné.

Na základe vyššie uvedených skutkových a právnych okolností prípadu navrhujeme súdu vydať uznesenie: Krajský súd v Košiciach ruší rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 42C/47/2018 zo dňa 29.marca 2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne navrhujeme vydať rozsudok: Krajský súd v Košiciach mení I. a II. výrok rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 42C/47/2018 zo dňa 29.marca 2019 nasledovne:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 5.095,20 Eur a ročný úrok z omeškania 5 % zo sumy 5.095,20 Eur odo dňa 22.02.2018 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Žalobca je povinný uhradiť žalobcovi trovy súdneho konania v hodnote 100 %.

11. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie vyjadrenom v rozsudku zo dňa 29.03.2019 sp.zn. 42C/47/2018. V podanom odvolaní žalobcu sa nenachádzajú žiadne nové právne relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Prvoinštančný súd náležitým spôsobom posúdil všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a správne ustálil, že v danom prípade nie je splnená podmienka na priznanie nároku na náhradu škody uvedená v § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., nakoľko žalobca nevyužil možnosť podania riadneho opravného prostriedku voči nim namietanému nezákonnému rozhodnutiu. V tejto súvislosti žalovaná poukazuje na svoje písomné vyjadrenia podané v priebehu konania. Pri posúdení, či sa v prejednávanej veci jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, kedy pre priznanie nároku na náhradu škody sa nevyžaduje splnenie podmienky podania riadneho opravného prostriedku, sa žalovaná plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie. Za prípad osobitného zreteľa nemožno považovať žalobcom uvádzaný dôvod, že nie je osobou znalou práva a v trestnom konaní nebol zastúpený advokátom. O možnosti podania sťažnosti voči uzneseniu o vznesení obvinenia bol žalobca riadne poučený, čo potvrdil vlastnoručným podpisom v zápisnici. Taktiež bol poučený o možnosti zvoliť si obhajcu, prípadne žiadať, aby mu bol obhajca ustanovený súdom po splnení zákonných podmienok. Preto to, že v trestnom konaní žalobca nebol právne zastúpený nemožno dávať na ľarchu žalovanej. Navyše Trestný poriadok nevyžaduje, aby bola sťažnosť podaná obvineným právne odôvodnená, z ktorého dôvodu je obrana žalobcu spočívajúca v nedostatočnom právnom povedomí nedôvodná. Taktiež za irelevantné žalovaná považuje tvrdenie žalobcu, že za dôvod hodný osobitného zreteľa je potrebné považovať aj krátkosť lehoty na uplatnenie sťažnosti. Odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 29.03.2019 sp.zn. 42C/47/2018 považuje žalovaná za zákonný a správny. Odvolaciemu súdu žalovaná navrhuje, aby v zmysle § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok odvolaním žalobcu napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, keďže vo výroku je vecne správne.

12. Odvolací súd postupom podľa § 34 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods.1,2 CSP a rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

13. Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

14. Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký (právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie veci v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo vyporiadať sa so

všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia). Medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým (o. i.) aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu a právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

15. Podľa § 220 ods.2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

16. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu (teraz strany sporu) a nesprávnym právnym posúdením veci je omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak použil súd iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo, aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval, pričom použitie správneho ustanovenia neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu.

17. K výstižným dôvodom uvedeným v rozsudku je treba doplniť, že právoplatné uznesenie Najvyššieho súdu SR z trestného konania vo veci 3Tdo/14/2018 bolo v jeho obsahu správne konštatované súdom prvej inštancie, pretože dovolanie ministra spravodlivosti SR bolo zamietnuté a významnými dôvodmi pre zamietnutie dovolania bola existencia pochybností o niektorých skutkových okolnostiach dôležitých pre zavinenie, a to vrátane úmyslu spôsobiť následok uvedený v zákone a preto správne krajský súd, ktorý rozhodoval v tejto trestnej veci aplikoval zásady in dubio pro reo, ktorou sa riadil. Preto okresný súd, ak oslobodil žalobcu spod obžaloby je treba mať za to, že nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že by obvinení sa dopustili trestného činu.

18. Naviac odvolacie dôvody sú neopodstatnené, pretože jednoznačne ak v zákone je napísané, že má možnosť podať poškodený - oslobodený spod obžaloby v trestnom konaní sťažnosť, tak takúto sťažnosť mal podať hoci aj neodôvodnenú, nepreukázal, že by nemohol podať takúto sťažnosť povedzme preto, že nebol vo svojom bydlisku (napr. bol mimo hraníc SR na služobnej ceste, dovolenke a podobne). Pasivita žalobcu, ktorý bol poškodený, ktorý mal zákonnú možnosť ovplyvňovať rozsah škody a nevyužil svoje oprávnenie podať sťažnosť, potom nemôže prenášať zodpovednosť za škodu na iný subjekt síce zákonne, ale zrejme tento ústavný orgán má iný účel v trestnom konaní a preto nebolo možné v riešenom spore vychádzať z toho, že by žalobca splnil podmienky pre priznanie náhrady škody podľa zák. č. 513/2003 Z.z. Účelom tejto škody je poškodeným osobám v súlade so zásadou vigilantibus iura scripta sunt, pretože každý sa má starať o svoje práva, byť aktívnym v konaní aj v občianskoprávnom konaní pri náhrade škody, t. j. takýmto konaním pri vzniku škody by bolo možné ovplyvniť jej výšku škody a zákon z hľadiska účelu pri postavení prokurátora a pri možnosti zrušiť nezákonné rozhodnutie policajtov; ale je možné považovať za odlišné účely subjektov činných v trestnom konaní, preto možno konštatovať, že súd prvej inštancie rozhodol správne a zákonne a bol rozsudok preto potvrdený.

19. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd v súlade s §§ 255 ods. 1, 396 CSP, lebo žalovanej ako úspešnej žiadne trovy nevznikli.

20. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.